

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 124/08-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. apríla 2008 predbežne prerokoval sťažnosť J. Č. – D., M., zastúpeného advokátom JUDr. M. K., P., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 1 ods. 2 a čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Obdo 1/2007 zo 14. júna 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. Č. – D. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. októbra 2007 (po doplnení 30. októbra 2007) doručená sťažnosť J. Č. – D., M. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. M. K., P., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dohovor“) v spojení s čl. 1 ods. 2 a čl. 7 ods. 5 ústavy rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Obdo 1/2007 zo 14. júna 2007.

Z obsahu sťažnosti okrem iného vyplýva:

«1. Okresný súd v Humennom rozsudkom z 18. októbra 2005, č. k.: 15 Cb 78/2004-136 v spojení s opravným uznesením z 13. decembra 2005, č. k.: 15 Cb 78/2004-146 uložil žalovanému (...) povinnosť zaplatiť mi ako žalobcovi 2 500 000,- Sk so 16 % úrokom z omeškania od 25. apríla 2004 do zaplatenia a trovy konania vo výške 164 072,- Sk, v prevyšujúcej časti konanie zastavil, keď dospel k názoru, že došlo k okamžitému zrušeniu zmluvy o poskytovaní služieb č. 1/2004 uzavretej dňa 6. februára 2004 medzi účastníkmi konania a preto podľa čl. IX tejto zmluvy je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi dohodnuté odstupné vo výške 2 500 000,- Sk.

2. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd rozhodol o odvolaní žalovaného proti rozsudku súdu prvého stupňa rozsudkom z 11. októbra 2006, č. k.: 1 Cob 40/2006-176 tak, že žalobu v jeho napadnutej zaväzujúcej časti vo veci samej zamietol, zrušil rozsudok vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť súdny poplatok a zaviazal ma ako žalobcu zaplatiť žalovanému náhradu trov za zaplatené súdne poplatky v sume 250 000,- Sk a doplnujúcim uznesením zo dňa 23. októbra 2006, č. k.: 1 Cob/40/2006-181 náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 262 796,- Sk.

3. Dovolanie zo dňa 20. 11. 2006 proti rozsudku Krajského súdu v Prešove

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd rozsudkom zo dňa 14. júna 2007, č. k.: 6 Obdo 1/2007, doručený môjmu právnenému zástupcovi dňa 16. 8. 2007, moje dovolanie zamietol. (...)

Najvyšší súd Slovenskej republiky svoje rozhodnutie o zamietnutí môjho dovolania dôvodil

- konštatovaním, že článok IX. Zmluvy č. 1/2004 obsahuje podrad'ovaciú spojku, „pričom“ (... ukončenie zmluvy je možné okamžitým zrušením zo strany objednávateľa, pričom objednávateľ zaplatí odstupné...), ktorá vyjadruje paralelný dej, teda prejav vôle zrušiť zmluvu a zaplatenie odstupného,

- teda k využitiu práva zrušiť zmluvu podľa čl. IX písm. b) by muselo dôjsť spôsobom nevzbudzujúcim akékoľvek pochybnosti o tom, že sa tak stalo,

- žalobca nepreukázal, že žalovaný využil ust. čl. IX písm. b), t. j. že využil právo zrušiť zmluvu č. 1/2004,

- skutočnosť, že žalovaný odmieta plniť zmluvu a že mi oznámil, že predmetnú zmluvu neeviduje, nie je možné vykladať ako prejav vôle žalovaného zmluvu zrušiť zaplatením odstupného,

- ani samotné výberové konanie nie je takým prejavom vôle, keďže zmluva č. 1/2004 je neurčitá pokiaľ ide o záväzok objednávateľa, ktorý zadáva poskytovateľovi (žalobcovi) prácu podľa potrieb a požiadaviek objednávateľa (čl. II zmluvy. Je teda len na vôli žalovaného, či mu prácu zadá alebo nie).

- nemenej právne dôležitou skutočnosťou je, že žalovaný sa v zmluve nezaviazal, že bude prácu v lesníctve zadávať výlučne jednému poskytovateľovi týchto služieb, a preto takúto zmluvu mohol uzatvoriť aj s inými subjektami a sám sa následne rozhodnúť, komu a koľko z tejto práce pridelí.

- podľa názoru odvolacieho súdu, ani ja sám som nebol presvedčený o tom, či zmluva č. 1/2004 platí alebo došlo k jej zrušeniu, čo poukazuje list žalovanému zo 14. 4. 2004 (č. l. 16) vo veci okamžité zrušenie, a preto dospel k záveru, že právny názor v rozhodnutí odvolacieho súdu je v súlade s tým, čo v rozsudku dovolacieho súdu uvedené, dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c) nie je daný, lebo v predmetnej veci nie je možné dôvodiť, že by rozhodnutie odvolacieho súdu spočívalo na nesprávnom právnom posúdení vecí a z hľadiska uplatneného dovolacieho dôvodu je rozsudok odvolacieho súdu správny, preto dovolanie podľa ust. § 243b ods. 1 OSP zamietol. (...)

Týmto rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a konaním, ktoré mu predchádzalo, došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (...)

Tieto boli Najvyšším súdom Slovenskej republiky porušené tým, že vykonané dôkazy vyhodnotil jednostranne a nespravodlivo a vyvodil z nich preto nesprávny skutkový a následne aj právny záver jednostranne v prospech žalovaného a v neprospech žalobcu. Tým došlo aj k porušeniu čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a princípu právnej istoty ako neoddeliteľnej súčasť princípu právneho štátu podľa čl. I ústavy. (...)

Jednostrannosť záverov dovolacieho súdu v prospech žalovaného a v môj neprospech v merite veci je najmä v tom, že:

1) NS SR vyvodil z kľúčového dôkazu v tejto veci a to zo zmluvy č. 1/2004, že je neurčitá pokiaľ ide o záväzok objednávateľa, ktorý zadáva poskytovateľovi (žalobcovi) prácu podľa potrieb a požiadaviek objednávateľa (čl. II) zmluvy. Podľa súdu je preto údajne na vôli objednávateľa žalovaného či žalobcovi (zhotoviteľovi) práce zadá, alebo nie.

2) rovnako v rozpore so zmluvou vyvodil súd z nej nesprávny skutkový záver, že údajne žalovaný sa tam nezaviazal, že bude práce v lesníctve zadávať výlučne jednému poskytovateľovi týchto služieb, a preto takúto zmluvu mohol uzatvoriť aj s inými subjektmi a sám sa následne rozhodnúť, komu a koľko z tejto práce prideli.

Z tohto nesprávneho skutkového zistenia následne vyplýva aj nesprávne právne posúdenie veci prejavujúce sa v nespravodlivom rozhodnutí súdu v merite veci. (...)

Z čl. II tejto zmluvy preto nemožno vyvodit' skutkový a následne právny záver, že je neurčitý, čo do povinnosti žalovaného „zadat“ tieto práce, lebo je to údajne ponechané na jeho vôli, či ich zadá alebo nie.

Ad 2) Skutkový záver súdu, podľa ktorého sa údajne žalovaný v tejto zmluve nezaviazal, že „práce v lesníctve bude zadávať výlučne jednému poskytovateľovi a preto takúto zmluvu mohol uzatvoriť aj s iným subjektom, a sám sa následne rozhodnúť, komu a koľko z tejto práce prideli“, priamo odporuje textu zmluvy. V čl. VIII tejto zmluvy sa výslovne uvádza: „Pracovné činnosti v čl. II, bode 1 až 8 objednávateľ bude zabezpečovať iba na základe tejto zmluvy“.

Tým je *expressis verbis* jasne, určite a zrozumiteľne vyjadrený zmluvný záväzok objednávateľa (žalovaného), že neuzavrie na výkon týchto prác zmluvu s niekým iným a že ich bude na základe tejto zmluvy vykonávať iba žalobca.

Ak teda žalovaný sa rozhodol výberovým konaním na zmluvne dohodnutý výkon prác so žalobcom podľa čl. II zmluvy č. 1/2004 uzavrieť zmluvu s niekým iným a toto výberové konanie osobne a písomne oznámil žalobcovi a výberové konanie uskutočnil a vyhodnotil, tak ako to skutkovo zistil prvostupňový súd (str. 4 a 5 rozsudku OS Humenné), tak je to relevantný prejav vôle žalovaného, ktorý jednoznačne poukazuje na to, že došlo zo stany žalovaného k ukončeniu zmluvy jej okamžitým zrušením podľa čl. IX písm. b) zmluvy a teda aj k jeho povinnosti zaplatiť žalobcovi dohodnuté odstúpné. (...)

Vzhľadom na vyššie uvedený skutkový stav je preukázateľné jednostranné a neobjektívne tvrdenie dovolacieho súdu v neprospech žalobcu, že „k využitiu práva zrušiť

zmluvu podľa čl. IX písm. b) by muselo dojsť spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosti o tom, že sa tak stalo“ a že ja ako žalobca som „nepreukázal, že žalovaný využil ust. čl. IX písm. b), t. j. že využil právo zrušiť zmluvu“.

V týchto intenciách vyznieva aj ďalší neobjektívne vyvodený názor dovolacieho súdu, že „ani samotný žalobca nebol presvedčený o tom, či zmluva č. 1/2004 platí alebo došlo k jej zrušeniu, čo poukazuje list zo 14. 4. 2004 (č. l. 14)“, adresovaný žalovanému. Ak by sa dovolací súd riadil zásadou úplného hodnotenia dôkazov (§ 132 OSP), potom by k takému záveru nemohol vôbec dôjsť (...).

Zo strany žalovaného išlo o jednostranný právny úkon - okamžité zrušenie zmluvy, čo je z vykonaných dôkazov pred prvostupňovým súdom jednoznačne preukázateľné.

Opačné hodnotenie dovolacím súdom je v rozpore s týmito dôkazmi, naviac ak svoje tvrdenie dovolací súd argumentuje zjavne v rozpore so skutkovým stavom (...).

Dovolací súd vo svojom rozsudku ani v jednom nepreukázal ním tvrdené skutočnosti a tým aj správnosť vyvodených právnych záverov jeho výroku o zamietnutí dovolania žalobcu.

Ten najdôležitejší dôkaz, o ktorý dovolací súd zjavne opiera svoje nesprávne a jednostranné rozhodnutie, t. j. neexistencia zmluvného záväzku žalovaného plniť výlučne lesnícke práce pre žalobcu, je priamo výslovne uvedený v čl. VIII zmluvy č. 1/2004.

Tým dovolací súd jednostranne a v rozpore s ust. § 120 ods. 2 OSP rozhodol v prospech žalovaného a v neprospech žalobcu, sťažovateľa (...)

Výklad dotknutých ustanovení zmluvy č. 1/2004 a hodnotenie vyššie uvedených dôkazov dovolacím súdom je preto nezákonný a v konečnom dôsledku voči sťažovateľovi ako žalobcovi nespravodlivý. Súčasne z toho vyvodzujem záver, že dokazuje porušenie zásady nestrannosti súdu, ktorého konanie vyústilo jednostranne v prospech žalovaného a v neprospech žalobcu. Ved' pri takomto jednoznačnom znení zmluvy a výsledkov dokazovania na prvostupňovom súde, nemožno ho interpretovať opačne, a to toľž nie na úrovni najvyššieho súdu, ak len nejde o konanie vedomé.

Takéto konanie Najvyššieho súdu predstavujúce vedomé vyvodenie skutkových a právnych záverov, očividne odporujúce týmto dôkazom a zmluve, je preto porušením zásady spravodlivého procesu zaručeného čl. 6 Európskeho dohovoru o ľudských právach

a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a prejavilo sa v nezákonnom a nespravodlivom rozhodnutí voči žalobcovi, sťažovateľovi. (...)

Ďalej navrhujem, aby Ústavný súd Slovenskej republiky dočasným opatrením odložil vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (...) a súčasne tretej osobe, t. j. žalovanému (...) uložil, aby sa dočasne zdržal oprávnenia mu prislúchajúceho z právoplatných rozhodnutí Krajského súdu v Prešove. (...)

Mám za to, že práve správaním sa žalovaného a sťažnosťou preukázané dôvody o nezákonnosti rozhodnutia dovolacieho súdu mi spôsobili bez mojej viny finančnú ťarchu, ktorú nemôžem uniesť a bolo by i nespravodlivé, aby som mal vzhľadom na skutkový a právny stav vo veci samej znášať neprávom mi vzniknutú škodu len preto, že sa dožadujem práva na spravodlivosť a dodržiavanie zákonov.»

V doplnení sťažnosti doručenej ústavnému súdu 30. októbra 2007 sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd rozhodol takto:

«1. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky a konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) rozhodol, že Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom č. k.: 6 Obdo 1/2007 zo dňa 14. júna 2007 porušil

a) článok 1 ods. 1), článok 2 ods. 2, článok 46 ods. 1) Ústavy Slovenskej republiky,

b) článok 6 ods. 1), prvú vetu Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (č. 209/1992 Zb.) v spojení s článkom 1 ods. 2) a článkom 7 ods. 5) Ústavy Slovenskej republiky.

2. Podľa § 56 ods. 2 a ods. 3 písm. b), c) a d) zákona o ústavnom súde:

a) zrušil rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k.: 6 Obdo 1/2007 zo dňa 14. júna 2007,

b) vrátil vec Najvyššiemu súdu SR na ďalšie konanie s právnym názorom, že k vydaniu rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k.: 1 Cob 40/2006 zo dňa 11. októbra 2006 došlo v rozpore s Ústavou SR.»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo. Podľa odseku 2 tohto článku Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 7 ods. 5 ústavy medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa prvej vety čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokolvek trestného obvinenia proti nemu.

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, ako aj z vyžiadaného spisu Okresného súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 15 Cb 78/2004 ústavný súd zistil, že 30. apríla 2004 bola okresnému súdu doručená žaloba sťažovateľa, ktorou sa voči žalovanému domáhal zaplata sumy 2 500 000 Sk s príslušenstvom z dôvodu okamžitého zrušenia zmluvy o poskytovaní služieb č. 1/2004 zo 6. februára 2004 (ďalej len „zmluva č. 1/2004“). Na základe toho okresný súd platobným rozkazom sp. zn. 15 Cb 78/2004 zo 16. marca 2005 uložil odporcovi zaplatiť sťažovateľovi požadovanú sumu s príslušenstvom. Proti tomuto rozhodnutiu podal odporca odpor, v dôsledku čoho sa platobný rozkaz zrušil a vo veci boli nariadené pojednávania. Následne okresný súd rozsudkom sp. zn. 15 Cb 78/2004 z 18. októbra 2005 opäť rozhodol tak, že odporcovi uložil povinnosť zaplatiť sťažovateľovi sumu 2 500 000 Sk s príslušenstvom, rozhodol aj o trovách konania štátu a v prevyšujúcej časti konanie zastavil. Uznesením sp. zn. 15 Cb 78/2004 z 13. decembra 2005 okresný súd opravil výrokovú časť rozsudku, pričom toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 6. januára 2006. Proti prvostupňovému rozhodnutiu podal žalovaný 21. decembra 2005 odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 1 Cob 40/2006-176 z 11. októbra 2006 tak, že prvostupňový rozsudok v spojení

s opravným uznesením v napadnutej zaväzujúcej časti vo veci samej zmenil tým spôsobom, že žalobu zamietol, výrok o povinnosti žalovaného zaplatiť súdny poplatok zrušil a sťažovateľa zaviazal zaplatiť žalovanému náhradu trov za zaplatené súdne poplatky.

Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, v ktorom dôvodil, že rozsudok odvolacieho súdu je podľa jeho názoru „*nesprávny a vytýkam mu nesprávnosť v právnom posúdení veci. (...) A práve v tom vidím nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, ktorý vyvodil z konštatovania, že v zmluve zo dňa 6. 2. 2004 nebola dohodnutá osobitná úprava. (...) žalovaný písomne aj ústne oznámil žalobcovi a následne žalobcovi oznámil, že nakoľko sa nezúčastnil tohto výberového konania, nemôže akceptovať žalobcove prípadné následné požiadavky na výkon pestovných prác (...). Úmyslom žalovaného bolo teda jednostranne zrušiť zmluvu č. 1/2004, na čo mal právo podľa čl. IX zmluvy, tento úmysel žalovaný oznámil žalobcovi a žalobca si tento prejav vôle žalovaného nemohol vykladať inak ako okamžité zrušenie zmluvy č. 1/2004, čo je skutkovo a právne preukázané v konaní pred prvostupňovým súdom a v jeho rozhodnutí. (...) Podľa § 344 obchodného zákonníka od zmluvy možno odstúpiť iba v prípadoch, ktoré ustanovuje zmluva alebo tento alebo iný zákon. V zmluve iný dôvod zániku zmluvy nebol dohodnutý. Skutočnosť, že si zmluvné strany dohodli odstúpné pre prípad okamžitého zrušenia zmluvy, je vôľou oboch zmluvných strán, a túto vôľu nemožno vykladať inak, ako je v zmluve vyjadrená“.* Sťažovateľ zároveň dovolaním napadol uznesenie krajského súdu č. k. 1 Cob 40/2006-181 z 23. októbra 2006, ktorým mu bola uložená povinnosť nahradiť trovy právneho zastúpenia žalovaného. Na základe uvedeného žiadal, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok a uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

O podanom dovolaní rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 6 Obdo 1/2007 zo 14. júna 2007 tak, že ho zamietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na skutkové zistenia a právne závery okresného súdu a krajského súdu, uviedol argumenty sťažovateľa obsiahnuté v dovolaní, ako aj vyjadrenie žalovaného k tomuto dovolaniu. Z odôvodnenia namietaného rozsudku odvolacieho súdu okrem iného vyplýva:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 OSP) po zistení, že dovolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 240 ods. 1 OSP), a že je podľa ust. § 238 ods. 1 OSP prípustné, preskúmal rozsudok odvolacieho súdu v spojení s doplňujúcim uznesením a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

Nesprávnym právnym posúdením veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c) OSP sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva na zistené skutkové zistenia. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

Podľa ust. § 355 ods. 1 Obchodného zákonníka - ak strany zahrnú do zmluvy dojednanie, že jedna zo strán alebo ktorákoľvek zo strán je oprávnená zmluvu zrušiť zaplatením určitej sumy ako odstúpného, zrušuje sa zmluva od doby svojho uzavretia, keď oprávnená osoba oznámi druhej strane, že svoje právo využíva a určené odstúpné zaplatí.

Je nesporné, že medzi žalobcom a žalovaným došlo k uzatvoreniu zmluvy č. 1/2004 dňa 6. februára 2004 o poskytovaní služieb. V článku IX tejto zmluvy si žalobca so žalovaným dohodli spôsoby ukončenia zmluvy a to, ak dodávateľ (žalobca) spôsobí objednávateľovi škodu na majetku vyššiu ako 100 000,- Sk (čl. IX písm. a) a druhý spôsob okamžitým zrušením zo strany objednávateľa (žalovaného), pričom objednávateľ zaplatí poskytovateľovi služieb tejto zmluvy (sťažovateľovi) odstúpné vo výške 2 500 000,- Sk (čl. IX písm. b).

Obchodný zákonník v ust. § 355 ods. 1 pripúšťa, aby si účastníci zmluvy dohodli odstúpné, čo si žalobca so žalovaným v zmluve č. 1/2004 čl. IX dohodli.

Dovolací súd z obsahu citovaného článku IX. Zmluvy konštatoval, že tento článok obsahuje podradovaciú spojku „pričom“ (... ukončenie zmluvy je možné okamžitým zrušením zo strany objednávateľa, pričom objednávateľ zaplatí odstúpné...), ktorá vyjadruje paralelný dej, teda prejav vôle zrušiť zmluvu a zaplatenie odstúpného.

Teda k využitiu práva zrušiť zmluvu podľa čl. IX písm. b) by muselo dôjsť spôsobom nevzbudzujúcim akékoľvek pochybnosti o tom, že sa tak stalo. Žalobca nepreukázal, že žalovaný využil ust. čl. IX písm. b) t.j., že využil právo zrušiť zmluvu č. 1/2004. Skutočnosť, že žalovaný odmieta plniť zmluvu a že mu oznámil, že predmetnú zmluvu neeviduje, nie je možné vykladať ako prejav vôle žalovaného zmluvu zrušiť zaplatením

odstupného. Ani samotné výberové konanie nie je takýmto prejavom vôle, keďže zmluva č. 1/2004 je neurčitá pokiaľ ide o záväzok objednávateľa, ktorý zadáva poskytovateľovi (žalobcovi) prácu podľa potrieb a požiadaviek objednávateľa (čl. II zmluvy). Je teda len na vôli žalovaného, či mu prácu zadá alebo nie. Nemenej právne dôležitou skutočnosťou je, že žalovaný sa v zmluve nezaviazal, že bude prácu v lesníctve zadávať výlučne jednému poskytovateľovi týchto služieb, a preto takúto zmluvu mohol uzatvoriť aj s inými subjektmi a sám sa následne rozhodnúť, komu a koľko z tejto práce pridelí.

Ani samotný žalobca, podľa názoru dovolacieho súdu, z listu, ktorý označil ako okamžité zrušenie zmluvy (č. l. 14) nebol presvedčený o tom, či zmluva č. 1/2004 platí alebo došlo k jej zrušeniu, čo poukazuje list zo 14. 4. 2004 (č. l. 16), ktorým žalobca žiada žalovaného o plnenie zmluvných záväzkov resp. odstupné.

Dovolací súd preto dospel k záveru, že právny názor, z ktorého vychádzal odvolací súd pri svojom rozhodnutí, je v súlade s tým, čo bolo vyššie uvedené. Dovolací dôvod podľa ust. § 241 ods. 2 písm. c) nie je daný, lebo v predmetnej veci nie je možné dôvodiť, že by rozhodnutie odvolacieho súdu spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci. Z hľadiska uplatneného dovolacieho dôvodu je rozsudok odvolacieho súdu správny. (...)»

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 218/07).

Ústavný súd v prípadoch, keď sa zaoberal možným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, prípadne práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, vyslovil, že právo na spravodlivý súdny proces neznamena právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi. Z opačného pohľadu možno povedať, že neúspech v súdnom konaní nemožno považovať za porušenie základného práva. Je v právomoci všeobecných

súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá dôvod doň zasahovať (napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 67/06).

Ústavný súd zastáva názor, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Skutkové a právne závery všeobecného súdu by mohli byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery všeobecného súdu boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je taktiež právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (III. ÚS 209/04, III. ÚS 206/06, III. ÚS 78/07).

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti uviedol, že podstata základného práva priznaného čl. 46 ods. 1 ústavy a obdobne práva priznaného čl. 6 ods. 1 dohovoru spočíva v oprávnení každého reálne sa domáhať ochrany svojich práv na súde a že tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávislo a nestranne vo veci konať tak, aby bola označenému právu poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré ustanovenia o súdnej ochrane vykonávajú, a teda, že základné právo na súdnu ochranu nespočíva len v práve domáhať sa súdnej ochrany, ale túto aj v určitej kvalite, t. j. zákonom ustanoveným postupom súdu, dostať.

Podstatou námietok sťažovateľa bolo tvrdenie o nesprávnosti skutkových zistení a právnych záverov dovolacieho súdu, ktorým bolo jeho dovolanie zamietnuté. Sťažovateľ uprednostňoval rozsudok okresného súdu, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť mu sumu 2 500 000 Sk s príslušenstvom, a to z dôvodu okamžitého zrušenia

zmluvy č. 1/2004 podľa jej čl. IX písm. b), z ktorého je zrejmé, že ukončenie tejto zmluvy je možné okamžitým zrušením zo strany objednávateľa (žalovaného), pričom objednávateľ zaplatí poskytovateľovi služieb tejto zmluvy (sťažovateľovi) odstupné v sume 2 500 000 Sk.

Podľa § 344 Obchodného zákonníka od zmluvy možno odstúpiť iba v prípadoch, ktoré ustanovuje zmluva alebo tento alebo iný zákon.

Podľa § 355 ods. 1 Obchodného zákonníka ak strany zahrnú do zmluvy dojednanie, že jedna zo strán alebo ktorákoľvek zo strán je oprávnená zmluvu zrušiť zaplatením určitej sumy ako odstupného, zrušuje sa zmluva od doby svojho uzavretia, keď oprávnená osoba oznámi druhej strane, že svoje právo využíva a určené odstupné zaplatí. Ustanovenie § 351 ods. 1 platí primerane pre účinky zrušenia zmluvy.

Ako z odôvodnenia namietaného rozsudku zo 14. júna 2007 vyplýva, najvyšší súd sťažovateľovi ozrejmil, na základe akých dôvodov sa stotožnil so závermi krajského súdu obsiahnutými v jeho rozsudku z 11. októbra 2006, ktorým v rámci odvolacieho konania bolo prvostupňové rozhodnutie v napadnutej zaväzujúcej časti vo veci samej zmenené tak, že žaloba bola zamietnutá. Po oboznámení sa so skutkovým stavom, vyhodnotením dôkazov a následnej aplikácii príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov najvyšší súd vyslovil, že k zrušeniu zmluvy č. 1/2004 podľa čl. IX písm. b) by muselo dôjsť spôsobom nevzbudzujúcim žiadne pochybnosti o takomto ukončení zmluvného vzťahu, pričom dodal, že sťažovateľ nepreukázal, aby žalovaný využil toto ustanovenie zmluvy č. 1/2004 a zrušil ju. Okrem toho najvyšší súd vyjadril názor, že takýmto prejavom vôle smerujúcim k zrušeniu zmluvy nebolo ani výberové konanie, keďže zmluvu č. 1/2004 pokladal za neurčitú, pokiaľ išlo o záväzok žalovaného zadávať podľa potrieb práce sťažovateľovi.

S prihliadnutím na uvedené ústavný súd konštatuje, že z napadnutého rozsudku najvyššieho súdu nevyplýva jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo takú aplikáciu príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola

popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Ústavný súd sa vzhľadom na uvedené skutočnosti nedomnieva, že by skutkové alebo právne závery najvyššieho súdu v predmetnej veci bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné s označenými článkami ústavy a dohovoru.

Po preskúmaní spôsobu a rozsahu odôvodnenia rozsudku dovolacieho súdu a s ohľadom na dôvody, ktoré sťažovateľ uviedol v predmetnej sťažnosti, ústavný súd nezistil taký jeho výklad a aplikáciu ustanovení Obchodného zákonníka, či ustanovení Občianskeho súdneho poriadku týkajúcich sa dokazovania, či hodnotenia dôkazov, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 2 a čl. 7 ods. 5 ústavy. To, že najvyšší súd nerozhodol v súlade s očakávaním sťažovateľa, ešte neznamená, že došlo k porušeniu zásad spravodlivého procesu.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a namietaným porušením uvedených práv, a preto sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa, ako aj jeho žiadosťou o odloženie vykonateľnosti napadnutého rozsudku.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. apríla 2008